

ĐỀ THAM KHẢO THI TỐT NGHIỆP THPT – ĐỀ 10**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 12****Thời gian làm bài: 120 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)***HS đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:**(1) Năng đã vàng hanh như phấn bay**Đã nghe tiếng sếu vọng sông gày**Trước sân mây trắng về đông lấm**Em ở xa nhà em có hay**(2) Em có hình dung những mái tranh**Năng lên khỏi ủ mọng yên lành**Vườn sau tre mía xô xao lá Anh**chẳng là cây cũng trĩu cành**(3) Em có cùng anh lên núi không Có**nghe thâm thĩ tiếng rìng thông Năng**chiều ngả bóng thông in đất Anh ngả**vào đâu nổi nhớ mong**(4) Xuân sắp sang rồi xuân sắp qua**Một năm năm mới lại năm qua**Mà sao nắng cứ như tơ ấy**Rung tạt trời cao xuống ngô xa.**(Năng đã hạnh rồi, in trong tập Hoa trong cây, Vũ Quần Phương, NXB Hội Nhà văn, Hà Nội,**2014, tr33)***Câu 1.** Xác định nhân vật trữ tình trong bài thơ.**Câu 2.** Chỉ ra những từ ngữ, hình ảnh miêu tả cảnh thiên nhiên mùa đông trong khổ thơ thứ nhất.**Câu 3.** Nêu tác dụng của phép tu từ nhân hoá được sử dụng trong khổ thơ thứ nhất.**Câu 4.** Anh/chị hiểu như thế nào về nội dung của hai câu thơ sau:*Xuân sắp sang rồi xuân sắp qua**Một năm năm mới lại năm qua***Câu 5.** Cảm xúc của anh/chị về một hình ảnh thiên nhiên có trong bài thơ (trình bày khoảng 5 – 7 dòng)

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm) Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích hình ảnh thiên nhiên trong đoạn trích sau:

*Nắng đã vàng hanh như phấn bay
Đã nghe tiếng sếu vọng sông gày
Trước sân mây trắng về đông lấm
Em ở xa nhà em có hay.*

Câu 2 (4.0 điểm) “Có thể chấp nhận thất bại nhưng nhất định không được chấp nhận buông Xuôi”. Anh/chị hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) bàn về cách ứng xử đúng đắn khi đối diện với thất bại của những người trẻ tuổi.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I. ĐỌC HIỂU****Câu 1:**

Phương pháp: Vận dụng kiến thức đã học về nhân vật trữ tình, phân tích và xác định nhân vật trữ tình.

Cách giải:

Nhân vật trữ tình anh.

Câu 2:

Phương pháp: Đọc phân tích, tìm và xác định hình ảnh phù hợp.

Cách giải:

- Những từ ngữ, hình ảnh miêu tả cảnh thiên nhiên mùa đông trong khổ thơ thứ nhất bao gồm:

- + Nắng đã vàng hanh
- + Tiếng sếu vọng sông gày
- + Mây trắng

Câu 3:

Phương pháp: Căn cứ bài nhân hóa, xác định đúng câu thơ có sử dụng biện pháp nhân hóa.

Cách giải:

- Biện pháp nhân hóa: Trước sân mây trắng về đông lấm
- Tác dụng:
 - + Giúp hình ảnh thơ thêm sinh động, hấp dẫn, có hồn.
 - + Biện pháp nhân hóa khẳng định dấu hiệu mùa đông đã rõ ràng hơn, mùa đông đã về.
 - + Qua đó cũng thể hiện sự cảm xúc của tác giả khi bước chân mùa đông về.

Câu 4:

Phương pháp: Căn cứ bài đọc hiểu, nội dung hai câu thơ, phân tích.

Cách giải:

- Câu thơ cho thấy thời gian đang trôi đi một cách nhanh chóng.
- Sự hối hả của thời gian cũng cho thấy trân trọng đồng thời cũng cho thấy sự luyến tiếc của tác giả trước bước đi hối hả của thời gian.
- Qua câu thơ tác giả cũng khẳng định thời gian trôi đi một không lại cũng giống như tuổi trẻ đã đi qua thì không bao giờ quay lại nữa. Bởi vậy chúng ta cần phải biết trân quý và sử dụng thời gian hợp lí.

Câu 5:

Phương pháp: Lựa chọn hình ảnh thiên nhiên mình yêu thích và nêu cảm xúc về hình ảnh đó trong 5- 7 câu.

Cách giải:

Bài thơ “Nắng đã hanh rồi” của Vũ Quần Phương mang đến một bức tranh thiên nhiên giàu cảm xúc, đượm màu hoài niệm và nỗi nhớ. Hình ảnh “nắng vàng hanh như phấn bay” gợi lên một không gian ấm áp nhưng cũng man mác buồn, báo hiệu sự đổi thay của thời gian. Tiếng sếu vọng trên dòng sông gầy càng làm nổi bật sự xa vắng, gợi nhớ quê hương trong lòng người xa xứ. Cảnh sắc thiên nhiên không chỉ đẹp mà còn thấm đượm tình cảm, khiến lòng người rung động và trầm trở khôn nguôi.

Phần II. VIẾT**Câu 1:****Phương pháp:**

- Vận dụng kiến thức về cách viết đoạn văn nghị luận.
- Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp, kết hợp chặt chẽ lí lẽ

Cách giải:

Gợi ý:

1. Mở đoạn: Giới thiệu chung về tác giả, tác phẩm và khổ thơ thứ nhất.

2. Thân đoạn:

- Vẻ đẹp của bức tranh thiên nhiên được thể hiện qua những hình ảnh: nắng vàng hanh như phấn bay: nắng hanh - vừa nắng vừa lạnh.

=> Đây là kiểu thời tiết đặc trưng của mùa đông. Nắng như một lớp bụi vàng phủ lên khắp không gian và cảnh vật.

+ Tiếng sếu vọng sông gầy: mùa đông đến qua tín hiệu âm thanh của tiếng sếu kêu.

+ Sông gầy: dòng sông cạn nước, tĩnh lặng, trầm mặc.

+ Mây trắng đã về đầy sân: mây trắng như sà xuống sân đem đến cảm giác về không gian thấp và âm u. => Hình ảnh thơ sinh động, cách gieo vần linh hoạt. Sử dụng các biện pháp tu từ đặc sắc: so sánh, ẩn dụ, nhân hóa vừa làm cho cách diễn đạt thêm sinh động, hấp dẫn đồng thời làm nổi bật những hình ảnh thiên nhiên mang tín hiệu của mùa đông.

- Tâm trạng con người vừa có chút âu lo vừa có chút mong chờ khi mùa đông về. Đồng thời cũng có chút da diết, khắc khoải với câu hỏi cuối khổ thơ "Em ở xa nhà em có hay"

- Đặc sắc nghệ thuật: khổ thơ giàu nhịp điệu, kết hợp linh hoạt các biện pháp tu từ: so sánh, nhân hóa, ... hình ảnh thơ giản dị, đặc trưng cho mùa đông.

3. Kết đoạn: Tổng kết vấn đề.

Câu 2

Phương pháp:

- Vận dụng kiến thức đã học về viết bài văn nghị luận.
- Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn lí lẽ và dẫn chứng.

Cách giải:

Có thể triển khai theo hướng:

1. Mở bài:

- Giới thiệu vấn đề nghị luận: Có thể chấp nhận thất bại nhưng nhất định không được chấp nhận buông xuôi.

2. Thân bài:

- Giải thích:

+ Thất bại được hiểu là những sai lầm hoặc những vấn đề không mong muốn xảy ra trong cuộc sống.

+ Buông xuôi là phó mặc không làm gì cả.

=> Câu nói khẳng định: dù trong cuộc sống có gặp nhiều thất bại nhưng điều quan trọng là chúng ta không được bỏ cuộc, buông xuôi mà phải liên tục cố gắng, nỗ lực để vượt lên thất bại đó.

- Bàn luận:

+ Người trẻ cần có nhận thức rõ ràng thất bại là một phần trong cuộc sống và nên chọn những cách ứng xử đúng đắn

+ Biết đứng dậy sau mỗi thất bại, vấp ngã, quyết tâm, nỗ lực vượt qua, biết rút ra những bài học kinh nghiệm, biết lập kế hoạch cho hành trình mới sau mỗi thất bại ...

+ Biết chia sẻ những cảm xúc tiêu cực với người khác, cân bằng cảm xúc cá nhân sau mỗi lần thất bại, luôn giữ tinh thần lạc quan, nhìn nhận vấn đề tích cực để không bị nhấn chìm trong sự bi quan, tiêu cực.

- Dẫn chứng minh họa phù hợp.

- Mở rộng, trao đổi với quan điểm trái chiều hoặc ý kiến khác để có cái nhìn toàn diện.

3. Kết bài: Tổng kết, đánh giá vấn đề nghị luận.